7/11649

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

Sayı : B.02.I.HM.0.KİT.02.03.52310.14
Konu : Soru Önergesi

SÜRELİ

02.02.06* 04880

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE

İlgi : 04.01.2006 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02 - 17705 sayılı yazıları.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde gönderilen Mersin Milletvekili Sayın Mustafa ÖZYÜREK'e ait 15.12.2005 tarih ve 7/11649 sayılı soru önergesine ilişkin Hazine Müsteşarlığı cevabı ekte sunulmaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Ali BABACAN
Devlet Bakanı

DAĞITIM:

Bilgi:
BAŞBAKANLIK

EKLER:
Ek-1: Hazine Müsteşarlığı Cevabı (1 Adet, 3 Sayfa)

7/11649

MERSİN MİLLETVEKİLİ SN. MUSTAFA ÖZYÜREK TARAFINDAN DEVLET BAKANI SN. ALİ BABACAN'A TEVCİH EDİLEN 7/11649 SAYILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI CEVABI

Cevap 1-) Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu 2004 yılı raporları ve Maliye Bakanlığı Kamu Hesapları Bülteninde bulunan görev zararı rakamlarındaki farklılıklara ilişkin:

-13,8 Milyon YTL, TETAŞ'ın 2004 yılı içerisinde, yürürlükteki görev zararı kararnameleri çerçevesinde yapmış olduğu indirimler sonucunda oluşan Hazine'den alacağı olup, tahakkuk bazlı gelir tablosunda "Diğer Gelirler" kalemi altında gösterilen tutardan ibarettir. TETAŞ'a 2004 yılında Hazine Müsteşarlığı bütçesinin "Görev Zararı" ödeneğinden aktarılan 85 Milyon YTL ise, TETAŞ'ın 2004 yılı öncesinde, kendisine verilen görevler çerçevesinde yapmış olduğu uygulamalar neticesinde oluşan gelir kayıplarına istinaden yapılan nakdi bir ödemedir.

- 2003 Bütçe Kanunu ile Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü'ne (TMO) 200 Milyon YTL görev zararı ödeneği tahsis edilmiş ancak, Kuruluşun 2003 yılında öngörülen miktarın altında alım yapması ve finansman açığı oluşmaması nedeniyle, söz konusu ödenek emanet hesabına alınarak 2004 yılında Kuruluşa 150 Milyon YTL aktarılmıştır. Bu itibarla Kamu Hesapları Bülteni'nde 2003 yılında yer alan söz konusu ödenek, TMO hesabına 2004 yılında aktarıldığından Kuruluş ve dolayısıyla YDK'nın 2004 yılı kayıtlarına yansıtılmıştır.

- ÇAYKUR'a ilişkin olarak, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından rapor edilen 12,4 Milyon YTL, 2004 yılı içerisinde ÇAYKUR tarafından tahakkuk ettirilen görev zararı tutarıdır. Kamu Hesapları Bülteninde yer alan 5 Milyon YTL ise kuruluşa 2004 yılı içerisinde yapılan nakdi ödemeleri göstermektedir.

- 2004 yılı Bütçe Kanunu'nda TKİ'ye başlangıçta herhangi bir görev zararı ödeneği tahsis edilmemiş olduğundan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporlarında herhangi bir ödeme görülmemektedir. Ancak, 15.05.2004 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 2004/7298 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile TKİ'ye fakir ailelere kömür yardımı yapılmasına ilişkin görev verilmiştir. Kamu Hesapları Bülteni'nde bulunan 60 Milyon YTL'lik ödeme ise, bütçe olanakları içerisinde, Sümer Halı, Doğrudan Gelir Desteği, TŞFAŞ gibi kuruluşların ödeneklerinden aktarmalar ile yapılmıştır.

Cevap 2-) Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu 2004 yılı raporları ve Maliye Bakanlığı Kamu Hesapları Bülteninde bulunan sermaye transferi rakamlarındaki farklılıklara ilişkin:

- TİGEM'e 2004 yılında Hazine tarafından nakit olarak 50,5 Milyon YTL ödeme yapılmış olmakla birlikte, söz konusu ödemenin 9,7 Milyon YTL tutarındaki bölümünün 2003 yılından Kuruluş adına devretmiş olması itibariyle söz konusu tutar Kamu Hesapları Bülteni'nde yer almamıştır.

- Aynı şekilde, ÇAYKUR'a 2004 yılında önceki yıllarda emanet hesabına aktarılmış olan 185,4 milyon YTL ödenmiş olup, Kamu Hesapları Bülteni'nde yer alan 13 Milyon YTL ise 2004 yılı için kuruluşa ayrılan ödeneği göstermektedir.

Cevap 3-) (a-b-c) 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye (KHK) tabi Kamu İktisadi Teşebbüslerine (KİT) Hazine tarafından sermaye ödemesi ve görev zararı ödemesi yapılmaktadır.

233 sayılı KHK'nin 4 üncü Maddesi uyarınca, Kuruluşların sermayesi ilgili Bakanlığın talebi üzerine Yüksek Planlama Kurulunca belirlenmekte olup, Kuruluşa Hazinece ödenmesi gereken ödenmemiş sermaye tutarı, Kuruluşun finansman ihtiyacı dikkate alınarak bütçe imkanları çerçevesinde ödenmektedir.

Ayrıca, 233 sayılı KHK'nin 30 uncu Maddesinde yer alan "Bakanlar Kurulu'nca teşebbüslere kendi imkanlarıyla karşılayamayacakları yatırım görevi verildiği takdirde, bu görevlere ilişkin ve öz kaynaklardan karşılanması gereken kısım, Devlet Bütçesi'nden sermaye olarak yılı içinde karşılanır." hükmü yer almakta olup, söz konusu hükümden de anlaşılacağı üzere, yatırım görevlerinin finansmanını teminen Kuruluşa sermaye aktarımı yapılması da mümkün bulunmaktadır.

Diğer taraftan, 233 sayılı KHK'nin 35 inci Maddesi uyarınca, faaliyet konuları ile ilgili olarak KİT'lere Bakanlar Kurulu Kararı (BKK) ile görev verilebilmekte ve söz konusu görevden doğan zarar Hazinece karşılanmaktadır. Görev zararları, BKK tarafından verilen görevin KİT tarafından ifa edilmesi ile tahakkuk etmekte ve ilgili KİT tarafından tahakkukun gerçekleştiği yıla ait mali tablolara görev zararı alacağı olarak yansıtılmaktadır.

233 sayılı KHK çerçevesinde, ilgili KİT tarafından ödenmesi talep edilen görev zararı tutarının Hazine tarafından karşılanması için öncelikle söz konusu görev zararı tutarının kesinleştirilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede ödemeye esas olacak tutar, konuya ilişkin Hazine Kontrolörleri Kurulu Başkanlığınca (HKK) yapılacak inceleme sonucu düzenlenen rapor ile kesinleştirilmekte ve Hazine taahhüdü haline gelmektedir. Diğer taraftan, ilgili mevzuatında avans ödemesi yapılabilmesi imkanı tanındığı takdirde, nakit ihtiyacı olan KİT'lerin görev zararı taleplerinin avans mahiyetinde ödenmesi imkanı da bulunmaktadır. Bu durumda yapılan avans ödemeleri ile daha sonra HKK raporu ile kesinleştirilecek tutar arasında bir fark olması durumunda, taraflar ödeme yükümlülüklerini yerine getirmektedir.

YDK raporlarında yer alan KİT'lerin görev zararı alacakları, yukarıda belirtildiği üzere tahakkuk eden görev zararlarını da yansıtmakta olup, söz konusu görev zararlarının Hazinece görev zararı olarak kabul edilmesi için, 233 sayılı KHK'nin 35 inci Maddesi uyarınca kesinleştirilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede, KİT tarafından ilgili yılda verilen görev sonucu oluşan zarar, bilançoların kesinleşmesini müteakip sonraki yıl Hazineden talep edilmekte, görev zararı tutarının HKK raporu ile kesinleşmesi için yapılacak olan inceleme belli bir süre almaktadır. Bütçe süreci de dikkate alındığında, BKK ile verilen görev sonucu oluşan zararın karşılığının, bütçede yer alması zaman alabilmektedir.

Bu itibarla, Kuruluşun herhangi bir nedenle oluşan finansman açığının karşılanmasını teminen bütçe imkanları çerçevesinde ödenek ayrılmaktadır.

KİT'lere yapılan sermaye ödemelerinde de, Kuruluşun içinde bulunduğu finansman sıkıntısı dikkate alınarak sermaye artırımı yapılabilmekte, bu itibarla 233 sayılı KHK'nin 4 üncü Maddesi uyarınca yapılan sermaye artırımını müteakip

Kuruluşa Bütçenin KİT sermaye ödeneğinden aktarım yapılması mümkün olabilmektedir.

Kamu Hesapları Bülteni'nde yer alan sermaye ve görev zararı ödeme tutarları, esas itibariyle Hazine tarafından yapılan nakit ödemelerini yansıtmaktadır. Bununla birlikte, KİT'lere Bütçe Kanunuyla tahsis edilen sermaye ve görev zararı ödeneklerinin tamamının ödeneğin ait olduğu yıl içerisinde aktarılmadığı durumlarda, aktarılmayan ödenek, ilgili KİT adına sonraki yıla devredebilmektedir.

Kamu Hesapları Bültenlerinde nakit bazlı muhasebeleştirme yöntemi kullanılmakta, bültende sonraki yıllara yapılan ödenek devri yer almamaktadır. Örneğin, 2003 Bütçe Kanunu ile Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü'ne (TMO) 200 Milyon YTL görev zararı ödeneği tahsis edilmiş ancak, Kuruluşun 2003 yılında öngörülen miktarın altında alım yapması ve finansman açığı oluşmaması nedeniyle, söz konusu ödenek emanet hesabına alınarak 2004 yılında Kuruluşa 150 Milyon YTL aktarılmıştır. Bu itibarla Kamu Hesapları Bülteni'nde 2003 yılında yer alan söz konusu ödenek, TMO hesabına 2004 yılında aktarıldığından Kuruluş ve dolayısıyla YDK'nın 2004 yılı kayıtlarına yansıtılmıştır.

Diğer taraftan, Sayıştay tarafından hazırlanan Hazine İşlemleri Raporlarında da KİT'lere aktarılan sermaye ve görev zararı ödeneklerinin gelişimine ilişkin bilgi ve açıklamalar yer almakta olup, Hazinenin ilgili hesaplarına uygunluk verilmektedir.

d-) Valilikler aracılığıyla ihtiyaç sahibi ailelere dağıtılan kömür bedellerine ilişkin olarak,

- 2003/6154 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu'nun 89.4 Milyon YTL görev zararı alacağı oluşmuştur. 10.2.2005 tarihi itibariyle sözkonusu tutarın tamamı ödenmiştir.

- 2004/7981-2004/7298 sayılı Bakanlar Kurulu Kararları kapsamında da 163.9 Milyon YTL görev zararı alacağı oluşmuş, 21.10.2005 tarihi itibariyle tamamı ödenmiştir.

- Türkiye Taşkömürü Kurumu'nun 2003/6154 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı çerçevesinde 3.8 Milyon YTL, 2004/7981-2004/7298 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı çerçevesinde de 1.9 Milyon YTL olmak üzere toplam 5.7 milyon YTL görev zararı alacağı oluşmuş ve 05.01.2005 tarihi itibariyle tamamı ödenmiştir.

Cevap 4-) 01.09.2004 tarihinde görev zararlarına mahsuben TMO'ya aktarılan 50 Milyon YTL ise Maliye Bakanlığı Kamu Hesapları Bülteni'nde gözükmemekte, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporlarında ise 2004 yılı içerisinde yapılmış olarak gözükmektedir. Söz konusu ödeme Hazine Hesaplarında 2004 yılı ödemesi olarak yer almaktadır.